

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 29.6.2015

C(2015) 4551 final

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (RÚ)

Továrenská 7 P.O. BOX
40 828 55 Bratislava 24
Slovensko

Kontaktná osoba: Ing.
Vladimír Kešjar predseda

Fax:+421 2 5293 2096

Vážený pán Kešjar,

Vec: Rozhodnutie Komisie vo veci SK/2015/1738: podrobnosti k nápravným opatreniam na trhu s veľkoobchodnými službami lokálneho prístupu poskytovanými v pevnom umiestnení

Pripomienky podľa článku 7 ods. 3 smernice 2002/21/ES

1. POSTUP

Komisia zaevidovala 28. mája 2015 oznámenie slovenského regulačného orgánu - *Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb* (ďalej len „RÚ“)¹ ktoré sa týkalo návrhu nápravných cenových opatrení na trhu s veľkoobchodnými službami lokálneho prístupu, ktoré sú na Slovensku poskytované v pevnom umiestnení².

---

¹ V súlade s článkom 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (rámcová smernica) (Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 33), zmenenej smernicou 2009/140/ES (Ú. v. EÚ L 337, 18.12.2009 s. 37) a nariadením (ES) č. 544/2009 (Ú. v. EÚ L 167, 29.6.2009, s. 12).

² Ide o trh 3 písm. a) v odporúčaní Komisie 2014/710/EU z 9. októbra 2014 o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií podliehajúcich regulácii *ex ante* v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (odporúčanie o relevantných trhoch) Ú. v. EÚ L 295 11.10.2014, s. 79.

Vnútroštátne konzultačné postupy³ prebehli v období od 31. marca 2015 do 30 apríla 2015.

RÚ bola 9. júna 2015 zaslaná žiadosť o poskytnutie informácií⁴ a odpoveď na ňu prišla 12. júna 2015. Dňa 15. júna 2015 sa uskutočnil konferenčný hovor, po ktorom bola RÚ zaslaná žiadosť o doplnenie poskytnutých informácií. Odpoveď prišla 16. júna 2015.

Na základe článku 7 ods. 3 rámcovej smernice môžu národné regulačné orgány (ďalej len „NRO“), Orgán európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (ďalej len „BEREC“) a Komisia predložiť príslušnému NRO pripomienky k oznámeným návrhom opatrení.

2. OPIS NAVRHOVANÉHO OPATRENIA

2.1. Súvislosti

Trh s veľkoobchodným (fyzickým) prístupom poskytovaným prostredníctvom infraštruktúry (vrátane zdieľaného uvoľneného alebo úplného uvoľneného prístupu) v pevnom umiestnení bol Komisii prvýkrát oznámený v roku 2004 a Komisia ho posúdila ako vec SK/2004/0107⁵. RÚ určil spoločnosť Slovák Telekom, a.s. (ďalej len „Slovák Telekom“) za etablovaného operátora s významným vplyvom na relevantnom trhu a navrhol mu uloženie niekoľkých povinností vrátane povinnosti: i) sprístupňovať a používať špecifické zariadenia, ii) uplatňovať transparentnosť, iii) nediskriminovať, iv) viesť oddelené účtovníctvo a v) regulovať ceny vrátane povinnosti uplatňovať nákladovú orientáciu.

Komisia vo svojom liste s pripomienkami poukázala na nedostatok podrobných informácií o povinnosti regulácie cien, a to z hľadiska metódy, ako aj úrovne veľkoobchodných poplatkov. RÚ však vo svojom konečnom opatrení neuložil žiadne nápravné opatrenie na reguláciu cien, hoci sa takéto opatrenie v jeho oznámení navrhovalo.

Komisii bolo v júni 2009 po prvýkrát oznámené druhé preskúmanie trhu ako vec SK/2009/0929. RÚ navrhol z vymedzenia relevantného trhu vylúčiť optické siete. V nadväznosti na diskusie s útvarmi Komisie počas I. fázy konzultácie s EÚ sa RÚ rozhodol svoje navrhované opatrenie zrušiť.

Druhé preskúmanie trhu bolo oznámené aj v apríli 2011 ako vec SK/2011/1210⁶. RÚ zahrnul do relevantného trhu účastnícke vedenia a ich úseky prostredníctvom prístupu cez medené a optické káble. Bolo navrhnuté, aby sa ceny služieb prístupu cez medenú prístupovú sieť regulovali pomocou metódy tzv. benchmarkingu (metóda referenčných hodnôt), pri ktorej sa nezohľadňujú skutočne vzniknuté náklady.

Komisia vo svojom liste s pripomienkami vyzvala RÚ, aby namiesto tzv. benchmarkingu určil nákladovo orientované ceny za prístup k medeným účastníckym vedeniam, a zdôraznila, že ceny v prípade služieb prístupu cez optické káble by sa mali stanoviť na základe nákladovo orientovaných cien primerane upravených podľa investičných rizík.

Komisii bolo druhé preskúmanie trhu opäť oznámené v novembri 2011 ako vec SK/2011/1262, keďže predtým uložené opatrenie etablovaný prevádzkovateľ právne napadol z dôvodu zmien týkajúcich sa povinnosti uplatňovať transparentnosť, ktoré neboli predmetom predchádzajúcich vnútroštátnych konzultácií a konzultácií s EÚ.

---

³ V súlade s článkom 6 rámcovej smernice.

⁴ V súlade s článkom 5 ods. 2 rámcovej smernice.

⁵ SG-Grefle(2004) D/205500.

⁶ SG-Grefle (2011) D/7880.

V nadväznosti na diskusie s útvarmi Komisie počas I. fázy konzultácie s EÚ sa RÚ rozhodol svoje navrhované opatrenie zrušiť.

Komisia bola v marci 2012 opätovne informovaná o druhom preskúmaní trhu v rámci veci SK/2012/1308⁷. RÚ zahrnul do vymedzenia relevantného trhu vlastné dodávky a externé poskytovanie i) účastníckych vedení a ich úsekov (vrátane úplného a zdieľaného prístupu k účastníckemu vedeniu) prostredníctvom medených káblov a ii) optických káblov, ako aj iii) spoločné využívanie zariadení alebo kolokáciu. Navrhol uložiť spoločnosti Slovák Telekom celý rad nápravných opatrení.

V odpovedi na žiadosť o poskytnutie informácií RÚ spresnil, že plánuje uložiť nápravné opatrenia na reguláciu cien metodikou BU-LRIC pre všetky typy prístupu a kolokáciu medených a optických účastníckych vedení. Objasnil, že podrobné údaje o nápravnom opatrení na reguláciu cien pripraví externý konzultant do konca roku 2012 a že budú predmetom následnej verejnej konzultácie na vnútroštátnej úrovni i na úrovni EÚ.

Komisia vo svojom liste s pripomienkami uvítala okrem iného aj skutočnosť, že RÚ navrhol uložiť na všetky formy prístupu nápravné opatrenie týkajúce sa regulácie cien na nákladovo orientovanom základe a takisto kolokáciu. Zdôraznila však, že riadne presadzovanie nediskriminačného nápravného opatrenia je dôležité pri predchádzaní prípadnému diskriminačnému správaniu etablovaného prevádzkovateľa, ktoré nesúvisí s cenami, a vyzvala RÚ, aby preskúmal podrobné údaje o nediskriminačnom nápravnom opatrení, len čo sa uverejní odporúčanie o uplatňovaní povinnosti nediskriminácie.

V marci 2013 oznámil RÚ v rámci veci SK/2013/1440⁸ podrobnosti týkajúce sa nápravných opatrení na reguláciu cien v súvislosti s kolokáciou. Oznámená povinnosť regulácie cien sa vzťahovala na optické aj medené siete. Ako adaptabilný model nákladov na kolokáciu boli použité dve rozdielne metódy modelovania nákladov. Na neopakovateľné, jednorazovo poskytnuté služby sa v rámci tohto modelu použil prístup stanovovania nákladov na základe činnosti (ABC), zatiaľ čo na modelovanie opakovateľných, dlhodobu poskytovaných služieb sa použila metóda vzostupných dlhodobých inkrementálnych nákladov (BU-LRIC). Operátor s významným vplyvom na trhu mal vykonať výpočet WACC (vážené priemerné kapitálové náklady) a predložiť RÚ na schválenie kalkuláciu cien kolokácie so vstupnými údajmi na vypracovanie adaptabilného modelu nákladov. Zámerom RÚ bolo oznámiť Komisii konečné ceny kolokácie len v prípade, že bude potrebné upraviť cenu, ktorú vypočítal operátor s významným vplyvom na trhu.

Komisia vo svojom liste s pripomienkami požiadala RÚ, aby čo najskôr potom, čo budú stanovené, oznámil konečné ceny kolokácie a nápravné opatrenia na reguláciu cien súvisiace so službami prístupu LLU a aby zároveň zrevidoval metodiku oceňovania v prípade kolokácie optických káblov v súlade s v tom čase pripravovaným odporúčaním o nediskriminácii a metodikách výpočtu nákladov po jeho prijatí.

RÚ v decembri 2014 v rámci veci SK/2014/167⁹ oznámil podrobnosti metódy regulácie cien veľkoobchodných služieb lokálneho prístupu k medeným a optickým účastníckym vedeniam poskytovaným v pevnom umiestnení vrátane služieb poskytovaných prostredníctvom káblovodov. RÚ oznámil, že na modelovanie nákladov použil metódu BU-LRIC plus. Operátor s významným vplyvom na trhu mal vykonať výpočet WACC a predložiť RÚ kalkuláciu cien so vstupnými údajmi na modelovanie nákladov. RÚ mal následne buď potvrdiť cenu, ktorú vypočítal operátor s významným vplyvom na trhu,

---

⁷ SG-GrefTe (2012) D/6919.

⁸ SG-GrefTe (2013) 6075.

⁹ SG-GrefTe(2014) 18436.

alebo ju v odôvodnených prípadoch zmeniť. Komisia požiadala RÚ, aby jej oznámil konečné vypočítané ceny po tom, ako budú stanovené.

2.2. Nápravné opatrenia týkajúce sa regulačného rámca

V tomto oznámení navrhuje RÚ konečné vypočítané ceny¹⁰ za veľkoobchodné služby lokálneho prístupu k medeným a optickým účastníckym vedeniam poskytované v pevnom umiestnení vrátane služieb poskytovaných prostredníctvom káblovodov. Konečné vypočítané ceny sú stanovené ako maximálne ceny, pričom operátor s významným vplyvom na trhu nesmie zavádzať žiadne iné druhy poplatkov za veľkoobchodné služby lokálneho prístupu poskytované v pevnom umiestnení. Metóda vážených priemerných kapitálových nákladov (WACC) použitá na výpočet cien vychádza z údajov z roku 2013 a je stanovená na úrovni 7.44 %.

Vo svojej odpovedi na žiadosť o poskytnutie informácií RÚ uviedol, že dopyt po prístupe LLU je obmedzený. Jediný podnik, ktorý uvoľnil účastnícke vedenia¹¹- Benestra s.r.o. - tak urobil na základe obchodných rokovaní s etablovaným prevádzkovateľom, aby ich mohol poskytnúť svojim maloobchodným zákazníkom. Vzhľadom na túto skutočnosť a s prihliadnutím na fakt, že ceny stanovené metodikou BU-LRIC plus boli určené za maximálne ceny, RÚ nepredpokladá, že by etablovaný prevádzkovateľ zvýšil v súčasnosti účtované nižšie (trhové) ceny¹². RÚ navyše dodáva, že na vnútroštátnej úrovni existuje dopyt po veľkoobchodných službách centrálného prístupu. Tento druh veľkoobchodného prístupu, ktorý sa riadi povinnosťou regulovať maloobchodné cenové rozpätie, v súčasnosti využíva desať podnikov vrátane Benestra s.r.o.

---

¹⁰ Maximálne jednorazový poplatok za zriadenie prístupu k metalickým LLU je stanovený na 70,42 EUR. za prístup VULA na 58,37 EUR a za prístup z bodu do bodu na 81,26 EUR. Maximálny mesačný poplatok za úplný prístup k metalickým LLU je stanovený na 8,63 EUR, za zdieľaný prístup k metalickým LLU na 3,32 EUR, za úplný prístup k jednej časti metalických LLU na 4,28 EUR, za zdieľaný prístup k jednej časti metalických LLU na 2.14 EUR, za prístup VULA na 11,40 EUR, za úplný prístup k optickému vláknu z bodu do bodu na 123,84 EUR a za prístup ku káblovodom na 1.087 EUR za meter. Na výpočty cien boli použité vstupné údaje platné od 31. decembra 2013. Nákladový model používa topológiu podniku operátora s významným vplyvom na trhu.

¹¹ Do 31. decembra 2014 uvoľnil podnik Benestra s.r.o. [REDACTED] LLU, pričom využíva technológiu SHDSL.bis

¹² V odpovedi na žiadosť o poskytnutie informácií RÚ uviedol, že obchodná cena za mesačný prenájom LLU dosahuje 4,20 EUR, no nezahŕňa všetky položky z navrhovanej referenčnej ponuky spoločnosti Slovak Telekom

RÚ takisto uviedol, že nápravné opatrenie v prípade regulácie maloobchodného cenového rozpätia na trhu s veľkoobchodnými službami centrálného prístupu vychádza zo skutočnosti, že jeho rozhodnutie z 28. januára 2013 (ktorým sa na tomto trhu okrem iného zaviedlo používanie metodiky BU-LRIC plus) zrušil vnútroštátny súd. Z toho vyplýva, že predtým prijaté rozhodnutie z 30. januára 2009, ktorým sa na trhu s veľkoobchodnými službami centrálného prístupu zaviedlo nápravné opatrenie v prípade regulácie maloobchodného cenového rozpätia, naďalej platí. Pokiaľ ide o nadchádzajúcu celkovú analýzu trhu, ktorú RÚ plánuje vykonať súčasne s celkovou analýzou trhu s veľkoobchodnými službami lokálneho prístupu, RÚ vyjadril svoj zámer zaviesť na oboch trhoch metodiku BU-LRIC plus. RÚ by mal výsledky celkových analýz trhu oznámiť do konca marca 2016¹³.

3. POZNÁMKY:

Komisia preskúmala oznámenie a ďalšie informácie, ktoré poskytol RÚ a dovoľuje si uviesť túto pripomienku¹⁴:

je potrebné prijať jednotný prístup k nápravným opatreniam na reguláciu cien tak na trhu s veľkoobchodnými službami lokálneho, ako aj centrálného prístupu

Komisia poznamenáva, že podľa dôvodovej správy k odporúčaniam o relevantných trhoch by v prípade, že trh s maloobchodnými službami širokopásmového prístupu nedokáže účinne konkurovať pri chýbajúcej regulácii veľkoobchodného trhu. NRO mal najprv preveriť tú najvyššiu úroveň trhu s veľkoobchodnými službami, čo je v tomto prípade trh s veľkoobchodnými službami lokálneho prístupu, a potom zaviesť vhodné nápravné opatrenia *ex aule*. Následne po zavedení nápravných opatrení na najvyššej úrovni trhu s veľkoobchodnými službami by sa mal v maloobchode vykonať „modifikovaný prístup Greenfield“, a tým zistiť, či sa reguláciou *ex ante* na nižšej úrovni trhu, ktorým je v súčasnosti trh s veľkoobchodnými službami centrálného prístupu, dokážu vyriešiť všetky zostávajúce problémy s konkurencieschopnosťou. V súlade s uvedeným Komisia navrhuje, aby sa tak trhy s veľkoobchodnými službami lokálneho, ako aj centrálného prístupu analyzovali súčasne a aby boli rovnako súčasne konzultované na vnútroštátnej úrovni i na úrovni EÚ, aby sa vhodným spôsobom zachovala vzniknutá dynamika konkurovania.

Ide skutočne o mimoriadne dôležitú záležitosť vzhľadom na dôsledné uplatňovanie nápravných opatrení na reguláciu cien na oboch uvedených trhoch s veľkoobchodnými službami. Reálne by mal medzi príslušnými veľkoobchodnými službami centrálného a lokálneho prístupu vzniknúť dostatočne veľký hospodársky priestor na to, aby sa záujemcovia o prístup mohli posúvať na rebríčku investícií.

---

¹³ Ako sa uvádza v žiadostiach RÚ z 28. januára 2015, resp. 14. mája 2015, o predĺženie lehoty oznámenia návrhov príslušných opatrení v súlade s článkom 7 rámcovej smernice a v zmysle článku 16 ods. 6 rámcovej smernice.

¹⁴ V súlade s článkom 7 ods. 3 rámcovej smernice.

To by mohlo mať mimoriadny význam pre slovenský trh, na ktorom si operátori budujú svoje vlastné lokálne či regionálne siete, pretože by sa im na základe referenčnej ponuky od etablovaného prevádzkovateľa mohla ponúknuť celoštátna veľkoobchodná služba centrálného prístupu. To by však nemuselo zaručiť dostatočný stupeň rozlíšenia maloobchodných produktov ani inovácie, vďaka ktorým by na maloobchodnej úrovni boli konkurencieschopní aj alternatívni operátori.

Komisia poznamenáva, že vzhľadom na rôzne metódy stanovovania cien, ktoré sa v súčasnosti používajú na trhoch s lokálnym a centrálnym prístupom, nemusí byť možné spomínaný hospodársky priestor vytvoriť, a tým sa nemusia dostatočne stimulovať ďalšie investície do LLU.

Komisia berie na vedomie skutočnosť, že RÚ plánuje v nadchádzajúcej koordinovanej analýze oboch relevantných veľkoobchodných trhov, t. j. trhov s veľkoobchodnými službami lokálneho a centrálného prístupu, zaviesť povinnosť regulácie cien na základe metódy oceňovania BU-LRIC plus.

Na základe uvedených skutočností Komisia žiada RÚ, aby zabezpečil bezodkladné dokončenie procesu preskúmania trhu a Komisii do konca marca 2016 tak, ako to RÚ naplánoval, oznámil podrobnosti týkajúce sa nápravných opatrení na oboch veľkoobchodných trhoch vrátane zodpovedajúcich konečných cien.

Na základe článku 7 ods. 7 rámcovej smernice RÚ v čo najväčšej miere zohľadní pripomienky ostatných NRO, BEREC a Komisie a môže prijať výsledný návrh opatrenia. Ak tak urobí, informuje o tom Komisiu.

Stanoviskom Komisie k tomuto konkrétnemu oznámeniu nie je dotknuté žiadne stanovisko, ktoré môže Komisia zaujať *vis-à-vis* k ostatným oznámeným návrhom opatrení.

Komisia v súlade s bodom 15 odporúčania 2008/850/ES¹⁵ uverejní tento dokument na svojej webovej stránke. Komisia nepovažuje informácie uvedené v tomto dokumente za dôverné. Do troch pracovných dní po doručení je možné v súlade s právnymi predpismi EU a vnútroštátnymi právnymi predpismi týkajúcimi sa obchodného tajomstva informovať Komisiu¹⁶ o tom, že tento dokument obsahuje dôverné informácie, ktoré si želáte pred uverejnením vypustiť¹⁷. Každú takúto žiadosť by ste mali zdôvodniť.

OVERENÁ KOPIA ORIGINÁLU
Za generálnu Ujornítku

Jordi AYET PUIGARNAU
Riaditeľ kancelárie
EURÓPSKA KOMISIA

S pozdravom

za Komisiu
Róbert Madelin
generálny riaditeľ

---

¹⁵ Odporúčanie Komisie 2008/850/ES z 15. októbra 2008 o notifikáciách, lehotách a konzultáciách ustanovených v článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (Ú. v. EÚ L 301, 12.11.2008. s. 23).

¹⁶ Žiadosť zašlite buď elektronickou poštou na adresu: CNECT-COMP-ARTICLE7@ec.europa.eu, alebo faxom na číslo: +32 2 298 8782.

¹⁷ Komisia môže informovať verejnosť o výsledkoch svojho posúdenia pred koncom tohto trojdňového obdobia